

Lovforslag nr. L 62. Fremsat den 28. oktober 1998 af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om biblioteksafgift

(Gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift, skolebibliotekernes bestandsindberetninger m.v.)

§ 1

I lov om biblioteksafgift, jf. lovekendtgørelse nr. 132 af 13. februar 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, nr. 3, ændres »Danmark, og« til: »Danmark,«.

2. I § 2, stk. 1, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:

»4) illustratører, som over for Biblioteksstyrelsen dokumenterer, at deres frembringelser særligt er udført til oversættelser, gendigtninger, genfortællinger eller bearbejdelser af fremmedsprogede værker til dansk, og«.

Nr. 4 bliver herefter nr. 5.

3. § 2, stk. 1, nr. 4, som bliver nr. 5, affattes således:

»5) andre bidragydere til de i nr. 1 og 3 nævnte bøger, såfremt det over for Biblioteksstyrelsen dokumenteres, at der er tale om væsentlige bidrag til en titel, dog udbetales der ikke afgift for bidrag, der er frembragt som led i et ansættelsesforhold, som omfatter redaktionelt arbejde.«

4. I § 2, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Kulturministeren kan fastsætte, at stk. 1 også skal finde anvendelse på digitale frembringelser, der udelukkende består af litterært materiale.«

5. I § 4, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Berettigede efter § 2, stk. 1, nr. 5, modtager kun en sjettedel afgift.«

6. § 4, stk. 3, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Fra og med 1999 foretages udbetaling af biblioteksafgift efter stk. 1-2 til en berettiget person på følgende måde:

- 1) Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion.
- 2) Af beløb over 300.000 kr. og indtil 400.000 kr. udbetales to tredjedele.
- 3) Af beløb over 400.000 kr. og indtil 500.000 kr. udbetales halvdelen.
- 4) Af beløb over 500.000 kr. udbetales en tredjedel.

Stk. 4. Beløbsgrænserne i stk. 3 reguleres årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Stk. 5. For udlånsenheder på folkeskolens biblioteker udbetales der fuld afgift efter stk. 1-2 for de første 15 eksemplarer pr. titel pr. bibliotek og en tredjedel afgift for de øvrige eksemplarer pr. titel pr. bibliotek.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

7. § 5, stk. 1, affattes således:

»Fordelingen af biblioteksafgiften finder sted på grundlag af indberetninger fra folkebiblioteker, folkeskolens biblioteker og Danmarks Blindbibliotek, i det omfang disse biblioteker har deres bogbestand registreret i maskinlæsbar form, og indberetningerne indeholder de nødvendige data til beregning af afgiften.«

8. § 11, stk. 2, ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1999. § 1, nr. 1-3 og nr. 5, træder dog først i kraft den 1. januar 2000.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre en række justeringer i den gældende biblioteksafgiftsordning i lyset af de forslag, som ved årsskiftet 1997/98 blev fremlagt af en særligt nedsat arbejdsgruppe i rapporten »Bibliotekspengene«. Hermed opfyldes bestemmelsen i lovens § 11, stk. 2, hvorefter forslag til revision af loven skal fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1998-99.

Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift skulle belyse, om den i 1991 gennemførte generelle omlægning af biblioteksafgiftsloven har fungeret efter sin hensigt, samt overveje, om der var anledning til at foretage justeringer i 1991-loven og i de administrative forskrifter, der er udstedt i henhold til denne lov.

Det påhvilede særligt gruppen at tage stilling til, om der bør ske ændringer i den overgrænse for biblioteksafgift på 200.000 kr., som efter den gældende lovs § 4, stk. 3, vil træde i kraft den 1. januar 1999, hvis loven ikke bliver ændret.

Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter for Danske skønlitterære Forfattere, Dansk Forfatterforening, Dansk Oversætterforbund, Danske Billedautorer, Dansk Komponist Forening, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Danske Populærautorer, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Danmarks Biblioteksforening og Kommunernes Skolebiblioteksforening.

De gældende lovbestemmelser om biblioteksafgift er samlet i lovbekendtgørelse nr. 312 af 6. maj 1997.

Motiverne til biblioteksafgiftsloven findes i FT 1990-91, 2. samling, sp. 1233, 1711, 6108, 6587, A sp. 2687 og B sp. 703, og FT 1996-97 s. 1435, 2777, 2963, A s. 1663, 1669, B s. 159 og 248.

Til loven knytter sig en bekendtgørelse nr. 312 af 6. maj 1997 om biblioteksafgift.

Formuleringen af de bestemmelser i den gældende lov, som berøres af lovforslaget, findes i *bilag 1*.

I forbindelse med lovforslagets forberedelse har rapporten været drøftet med Dansk Forfatterforening

og Danske skønlitterære Forfattere. Der er under disse drøftelser opnået en forståelse mellem kulturministeren og de to forfatterforeninger om, hvilke ændringer der bør søges gennemført i de gældende bestemmelser.

Lovforslaget vedrører biblioteksafgiftslovens traditionelle anvendelsesområde, dvs. afgift i forbindelse med bibliotekernes benyttelse af bøger, herunder lyd-bøger, grammofonplader og originalkunst m.v.

Spørgsmålet om bibliotekernes anvendelse af nye medier såsom edb-programmer, multimedieværker i digital form, film m.v. omfattes ikke af lovforslaget. Disse spørgsmål har været behandlet af UBIS (Udvalget om Bibliotekerne i Informationssamfundet), som i oktober 1997 har afgivet en betænkning (bet. nr. 1347), hvori der blandt andet stilles visse forslag om ændringer i ophavsretsloven. Disse forslag vil i efteråret 1998 blive gjort til genstand for drøftelser med de ophavsretlige organisationer, som ikke var repræsenteret i UBIS. I lyset af resultatet af disse drøftelser vil spørgsmålet om ændringer i ophavsretsloven blive taget op i sammenhæng med de løbende revisioner af ophavsretsloven, som i disse år er en følge af udviklingen inden for EU.

Biblioteksafgiften før og efter 1992

Før 1992

Hovedtrækkene i biblioteksafgiftsordningen før 1992 var følgende:

- Biblioteksafgiften var et lovbundet tilskud, hvor staten ud over den årlige reguleringsprocent ikke havde indflydelse på størrelsen af det årlige tilskud. Tilskuddets størrelse blev alene bestemt af antallet af bøger i folke- og skolebibliotekerne og af disse bøgernes fordeling på visse gradueringssatser.
- Berettigede til almindelig biblioteksafgift var kun forfattere, hvis værker i bogform (samt lydbøger) benyttedes i bl.a. folkebiblioteker og folkeskolens biblioteker, men der blev ikke ydet afgift for flerforfatterværker og lignende, bortset fra billedbøger. På samme måde som forfattere var komponister,

- billedkunstnere, fotografer og andre kun berettigede til almindelig biblioteksafgift, hvis de stod som eneste frembringer af en bog.
- Kun danske statsborgere og dansksprogede sydslesvigere var berettigede. Udenlandske statsborgere kunne dog opnå ret til afgift, hvis de havde en særlig tilknytning til Danmark.
 - Oversættere, forfattere til flerforfatternærker m.v. samt komponister, uøvende kunstnere og andre, der var repræsenteret med grammofonplader m.v. eller eksemplarer af billedkunst på bibliotekerne, var ikke berettigede til almindelig biblioteksafgift. Disse grupper kunne kun få del i særlige rådighedsbeløb, som fordeltes efter ansøgning af fire forskellige udvalg på grundlag af skøn over de pågældende ansøgers kvantitative repræsentation i bibliotekerne.
 - Den almindelige biblioteksafgift blev ydet med et årligt beløb pr. udlånsenhed (bind), hvormed den enkelte berettigede var repræsenteret på bibliotekerne.
 - Afgiften blev ydet efter graduerede satser, idet de første 20.000 bind udløste fuld afgift, de næste indtil 40.000 bind udløste halv afgift, og yderligere bind udløste en tredjedel afgift. Der udbetaltes således forholdsvis meget pr. bind til en forfatter med få bind på bibliotekerne, mens en forfatter med mange bind fik forholdsvis mindre pr. bind.
 - Grundlaget for beregningen af den almindelige biblioteksafgift var en årlig manuel totaloptælling af bogbestanden i de af loven omfattede biblioteker.
 - Administrationen af ordningen varetoges af Statens Bibliotekstjeneste.

Efter 1992

Med Folketingets vedtagelse af lov nr. 354 af 6. juni 1991 blev der gennemført fundamentale ændringer af biblioteksafgiften:

- Afgiften blev ændret fra at være en lovbundet vederlagsordning til en kulturstøtteordning på linie med, hvad der i øvrigt gælder inden for Kulturministeriets ressort (film, musik, teater osv.). Bevillingen på finansloven blev underlagt normal statslig udgiftsstyring.
- Kredsen af afgiftsberettigede blev udvidet med oversættere og andre bidragsydere til bøger, som hidtil kun havde kunnet ansøge om at få del i de særlige rådighedsbeløb.
- Kriteriet for at være berettiget blev ændret fra krav om dansk statsborgerskab til at gælde enhver forfatter m.v., hvis bøger udgives på dansk.

- Udbetalingen af afgift blev over en periode på 5 år omlagt fra udbetaling pr. bind (uanset omfang) til udbetaling på grundlag af sidetal pr. bogtitel og antal eksemplarer af hver titel. I overgangsperioden blev afgiften fordelt efter begge beregningsmetoder, således at en stadigt stigende del af den samlede bevilling i den femårige overgangsperiode blev fordelt efter den nye beregningsmetode. Omlægningen skulle være tilendebragt den 1. januar 1997.
- Regelsættet blev forenklet. De to rådighedsbeløb vedrørende oversættelser og flerforfatternærker m.v. med tilhørende administration blev afskaffet.
- De to tilbageværende rådighedsbeløb for henholdsvis grammofonplader m.v. og billedkunst blev forhøjet, men blev i øvrigt videreført i hovedsagen uændret.
- Den årlige manuelle totaloptælling på bibliotekerne blev afskaffet og erstattet af indberetninger fra de biblioteker, som havde registreret deres bogbestand på edb.
- Edb-indberetningerne skulle foretages på såkaldt titelniveau, hvorved det blev muligt for flere berettigede til en enkelt titel - eksempelvis flere forfattere, forfatter og illustratør osv. - at dele afgiften.
- Oplysninger om, hvem der havde bidraget til en bog og dermed kunne få del i afgiften, blev principielt baseret på oplysningerne i Nationalbibliografien.

På baggrund af, at der efter 1991-loven fremtidig skulle ydes biblioteksafgift til en række nye grupper af berettigede, blandt andre oversættere, blev finanslovsbevillingen til almindelig biblioteksafgift i forbindelse med 1991-lovens vedtagelse forhøjet med 7,5 mio. kr. Endvidere blev rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. forhøjet fra 1 mio. kr. til 2 mio. kr., og rådighedsbeløbet for billedkunst blev forhøjet fra ca. 30.000 kr. til 100.000 kr.

Udviklingen i de statslige udgifter til biblioteksafgiftsformål i perioden 1985 til 1997 er belyst i **bilag 2**, hvoraf fremgår, at udgifterne i de nævnte år er steget fra ca. 76,4 mio. kr. til 141,1 mio. kr.

2. Arbejdsgruppens rapport

Arbejdsgruppen færdiggjorde sin rapport den 18. december 1997.

I rapporten tager gruppen udgangspunkt i, at biblioteksafgiftens sigte er at støtte dansk kultur på en måde, der samtidig indebærer samfundets anerkendelse af, at værker gennem det offentlige biblioteksvæsen stilles til rådighed for offentligheden.

Med dette udgangspunkt finder arbejdsgruppen, at biblioteksafgiften i hovedtræk har fungeret efter sin hensigt, og at der ikke er grundlag for at stille forslag

om ændringer, der berører lovens hovedprincipper, herunder det princip, at afgiften tildeles efter objektive målbare kriterier. Arbejdsgruppen har noteret sig, at den danske biblioteksafgift ikke umiddelbart lader sig sammenligne med tilsvarende ordninger i andre lande. Ordningen er efter gruppens opfattelse en national kulturstøtteordning, der grundlæggende har fungeret tilfredsstillende, og som er tilpasset danske holdninger og danske forhold. Arbejdsgruppen finder derfor ikke, at der kan opnås væsentlig inspiration til ændringer fra andre landes systemer.

Ud over de principielle overvejelser har arbejdsgruppen fremlagt en række forslag til ændringer og justeringer af afgiftsordningen, såvel når det gælder selve biblioteksafgiftsloven som de siden 1991 i henhold til denne lov udstedte forskrifter.

Det drejer sig om følgende forslag:

Grundlaget for afgiftsberegning

Det foreslås, at grundlaget for afgiftsberegningen forbedres, dels ved en supplerende af den nationalbibliografiske registrering af bidragydernes navne, dels ved ændring af klassificeringen af bidrag og dels ved revision af Biblioteksstyrelsens register over afgiftsmodtagere og deres værker.

Biblioteksafgift til efterlevende

Arbejdsgruppens flertal foreslår, at biblioteksafgift til efterlevende udgår af biblioteksafgiftsloven. Den nugældende ordning aftrappes over en femårig periode, således at efterlevende efter afgiftsmodtagere, som afgår ved døden i denne periode, modtager 50 pct., 40 pct., 30 pct., 20 pct. og 10 pct. af fuld afgift. Personer, som ved lovens revision oppebærer ydelse som efterlevende, bevarer denne efter de hidtil gældende bestemmelser.

Et mindretal indstiller ordningen afskaffet, men foreslår oprettelsen af en særlig pulje, hvis midler anvendes til at tilgodese de efterlevende.

Et andet mindretal indstiller ordningen med ydelser til efterlevende fortsat uændret, subsidiært aftrappet over en meget lang periode, f.eks. således at alle efterlevende efter personer, som modtog afgift ved lovens revision, bevarer retten til afgift uændret, og således at umyndige børn fortsat er berettigede. Disse medlemmer ønsker, at der under alle omstændigheder afsættes midler til de efterlevende, og at de fordeles efter objektive kriterier.

En gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift

Det foreslås at indføre en gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift, således at:

Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion.

Af beløb ud over 300.000 kr. udbetales 1/2.

Af beløb ud over 400.000 kr. udbetales 1/3.

Beløbsgrænserne reguleres årligt med satsreguleringsprocenten og nyvurderes ved væsentlige ændringer i beregningsgrundlaget.

Vægtninger for særlige litteraturtyper

Det foreslås, at vægtningen for noder ændres fra 3 til 6 point pr. side.

Det foreslås, at vægtningen for oversat lyrik ændres fra 1/3 til 2 point (1/3 point som oversættelse x 6 point som lyrik) pr. side.

Det foreslås, at vægtningen for dansk/fremmedsprogs og fremmedsprogs/dansk ordbøger ændres fra 1 til 1/3 point pr. side. To af arbejdsgruppens medlemmer finder dette betænkeligt.

Illustrationer, der er udført særligt med henblik på udgivelsen af en dansk oversættelse

Det foreslås, at illustrationer, der er udført særligt med henblik på udgivelsen af et fremmedsproget værk i dansk oversættelse, skal berettige illustratoren til biblioteksafgift på samme måde som illustrationer udført med henblik på et originalt dansksproget værk.

Omslagsillustrationer

Det foreslås, at omslagsillustrationer skal indgå i beregningsgrundlaget for biblioteksafgift til illustratoren, det vil sige, at en omslagsillustration regnes med, hvis den pågældende har udført illustrationer i bogen.

Redaktører og »andre bidragydere«

Det foreslås, at redaktører og »øvrige« andre bidragydere« (jf. biblioteksafgiftslovens § 2, stk. 1, nr. 4) skal være berettigede til 1/6 afgift efter dokumentation for konkrete bidrag til en titel. Redaktører, der er ansat til at udføre redaktionelt arbejde, berettiges ikke til afgift.

Bidrag til årbøger

Det foreslås, at bidrag til årbøger skal berettige til biblioteksafgift efter dokumentation, som lignende bidrag til antologier m.v. Bibliotekerne bør registrere alle enkeltteksemplarer særskilt. Bidrag til årbøger, der har karakter af kataloger, skal ikke berettige til afgift. Ét af arbejdsgruppens medlemmer kan ikke støtte dette forslag.

Rådighedsbeløb for gramfonplader m.v.

Arbejdsgruppen anbefaler, at rådighedsbeløbet for gramfonplader m.v. forøges betydeligt i lyset af

udviklingen på området. En forøgelse må ikke ske på bekostning af det almindelige biblioteksafgiftsbeløb. Der bør ved fastsættelse af størrelsen af bevillinger til den almindelige biblioteksafgift og rådighedsbeløbet tilstræbes ligestilling mellem musik-cd'en og bogen.

3. Kulturministeriets stilling til arbejdsgruppens rapport samt forslag i øvrigt

Kulturministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at den gældende biblioteksafgiftsordning af 1991 i sine hovedtræk må siges at have fungeret tilfredsstillende, og at der ikke er grundlag for at stille forslag om ændringer, der berører lovens hovedprincipper, herunder det princip, at afgiften tildeles efter objektive målbare kriterier.

Ved en nærmere vurdering af arbejdsgruppens forslag må der skelnes mellem forslag, der giver anledning til lovændringer, og forslag, som kan gennemføres ved administrative foranstaltninger og ændringer i bekendtgørelsen om biblioteksafgift.

3.1. Forslag fra arbejdsgruppen, som kan give anledning til ændring af loven

Illustrationer, der er udført særligt med henblik på udgivelsen af en dansk oversættelse

Kulturministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at illustrationer, der er udført særligt med henblik på udgivelsen af et fremmedsproget værk i dansk oversættelse, bør berettigede til biblioteksafgift på samme måde som illustrationer udført med henblik på et originalt dansksproget værk. Lovforslagets nr. 1 og 2 er udført i overensstemmelse hermed.

Redaktører og »andre bidragydere«

Kulturministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at redaktører og øvrige »andre bidragydere« skal være berettigede til biblioteksafgift på grundlag af dokumentation for konkrete bidrag til en titel, medmindre bidragene er udført som led i et ansættelsesforhold, der omfatter redaktionelt arbejde. Retten begrænses til 1/6 afgift. Lovforslagets nr. 3 og 5 er udført i overensstemmelse hermed.

De dokumentationskrav, der følger af de to ovennævnte forslag vedrørende illustrationer, der er udført særligt med henblik på udgivelsen af en dansk oversættelse, og vedrørende redaktører og »andre bidragydere«, nødvendiggør en mindre udvidelse af Biblioteksstyrelsens administrative ressourcer. Der henvises herom til pkt. 6 nedenfor.

En gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift

Kulturministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at der med virkning fra den 1. januar 1999 bør gennemføres en gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift i stedet for den gældende lovs faste overgrænse for udbetaling på 200.000 kr. Efter drøftelserne med de to forfatterforeninger er der derfor medtaget et forslag af denne art i lovforslaget. Forslaget går ud på, at den faste overgrænse på 200.000 kr. erstattes med en gradueret skala, der er opbygget på følgende måde: 1) Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion. 2) Af beløb over 300.000 kr. udbetales to tredjedele. 3) Af beløb over 400.000 kr. udbetales halvdelen. 4) Af beløb over 500.000 kr. udbetales en tredjedel. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets nr. 6.

Skolebibliotekernes bestandsindberetninger

Arbejdsgruppen har i sin rapport drøftet spørgsmålet om skolebibliotekernes bestandsindberetninger på baggrund af de retningslinier for 1997, som blev fastlagt af Biblioteksstyrelsen i december 1996.

Gruppen er enig i, at eksemplarer, der ikke er til rådighed for individuel benyttelse, skal udelades, og modsætningsvis, at eksemplarer, der er til rådighed for individuelle lån skal medtages. Dette gælder såvel for undervisningsbøger - de såkaldte »taskebøger« - som for visse classesæt-eksemplarer, der tidligere alle blev medregnet ved beregningen af biblioteksafgift. Gruppen konstaterer imidlertid, at den tekniske gennemførelse af dette ikke er uden administrative vanskeligheder.

To medlemmer af arbejdsgruppen ønsker, at vejledningen om skolebibliotekernes indberetninger gøres mere entydig, og at det gøres skolebibliotekerne klart, at det kun er taskebøger, der skal holdes uden for indberetningen til biblioteksafgift, og at classesæt-eksemplarer, som kan udlånes løbende gennem skoleåret, stadig skal indberettes og indgå i beregningen.

Efter at arbejdsgruppens rapport var færdiggjort i december 1997 traf Biblioteksafgiftsnævnet den 2. februar 1998 afgørelse i to konkrete sager, hvorefter classesæt, men ikke taskebøger, skal være berettiget til afgift. Samtidig meddelte nævnet Biblioteksstyrelsen, at de to afgørelser burde komme andre berettigede i en tilsvarende situation til gode. Nævnet anmodede derfor Biblioteksstyrelsen om generelt at foretage en revurdering af sådanne sager for så vidt angik afgiftsåret 1997.

På baggrund af de betydelige fordelingsmæssige og administrative vanskeligheder, som har været en følge af Biblioteksafgiftsnævnets afgørelser, finder Kultur-

ministeriet, at der på området er behov for en direkte og klar lovregulering.

Efter at spørgsmålet har været drøftet med de to forfatterforeninger, foreslår Kulturministeriet, at der i lovens § 4 indsættes en bestemmelse, hvorefter der for skolebibliotekernes vedkommende skal beregnes fuld afgift for de første 15 eksemplarer af en titel og en tredjedel afgift for de øvrige eksemplarer. Lovforslagets nr. 6 er udformet i overensstemmelse hermed.

Biblioteksafgift til efterlevende

Efterlevende ægtefæller m.v. modtager efter den gældende lovs § 3 i dag 50 pct. af, hvad afdøde ville have modtaget.

Et flertal i arbejdsgruppen har foreslået, at biblioteksafgift til efterlevende udgår af loven efter en overgangsperiode på 5 år. I overgangsperioden skal efterlevende efter afgiftsmodtagere, som afgår ved døden i denne periode, modtage 50 pct., 40 pct., 30 pct., 20 pct. og 10 pct. af fuld afgift. Personer, som ved lovens revision modtager ydelse som efterlevende, bevarer denne ydelse.

Under høringen over lovforslaget har Danmarks Biblioteksforening, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer og Kommunernes Skolebiblioteksforening udtalt sig imod afgift til efterlevende. Det anføres, at der er tale om en kulturstøtte, som bør være rettet direkte mod de berettigede og ikke dissers arvinger. Derimod mener Danske Tegneserieskabere, at en beskæring af de efterlevendes ret ville være en forringelse af vilkårene for kunstnerne, der i så fald måtte ofre en sikring af deres efterladte større opmærksomhed – på bekostning af deres kunst.

Efter at spørgsmålet har været drøftet med de to forfatterforeninger, finder Kulturministeriet, at forslaget om at afskaffe biblioteksafgiften til efterlevende ikke bør medtages i lovforslaget.

3.2. Stillingtagen til andre forslag fra arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen har fremlagt en række andre forslag til praktiske forbedringer af den gældende ordning samt forslag til fordelingsmæssige justeringer m.v., som kræver ændringer i den gældende bekendtgørelse.

Kulturministeriet kan i hovedsagen tilslutte sig gruppens forslag og vil være indstillet på i samarbejde med Biblioteksstyrelsen at gennemføre de nødvendige administrative foranstaltninger og ændringer i bekendtgørelsen om biblioteksafgift.

Med hensyn til grundlaget for afgiftsberegningen er det således hensigten at sætte Biblioteksstyrelsen i stand til løbende at supplere Nationalbibliografiens

data vedrørende, hvem der er berettigede til afgift, samt til at gennemføre en revision af styrelsens registre over afgiftsmodtagere.

Med hensyn til den løbende supplerings af de nationalbibliografiske data og revisionen af biblioteksafgiftsregistret m.v. vil de nødvendige ændringer i de administrative forskrifter tidligst kunne få virkning for beregningen af biblioteksafgift i år 2000. Det samme vil gælde for forslagene om administrative ændringer, som tilsigter at give muligheder for de berettigede til gennem indsendelse af dokumentation at få medregnet omslagsillustrationer eller at opnå afgift for bidrag til årbøger eller at opnå en justering af delingen af afgift mellem primære og sekundære bidragydere til en bog.

For så vidt angår de fordelingsmæssige konsekvenser af de af arbejdsgruppen forelåede nye vægtninger for særlige materialetyper m.v. kan der oplyses følgende:

Forslaget om, at vægtningen for noder øges fra 3 til 6 point pr. side, ville - såfremt forslaget havde været gældende i 1998 - have betydet, at biblioteksafgiften for noder ville være blevet ændret fra ca. 465.000 kr. til ca. 930.000 kr.

Forslaget om, at vægtningen for oversat lyrik øges fra 1/3 point pr. side til 2 point pr. side, ville på samme måde have betydet, at biblioteksafgiften for oversat lyrik i 1998 ville være blevet ændret fra ca. 54.000 kr. til ca. 324.000 kr.

Forslaget om, at vægtningen for ordbøger til brug ved oversættelse mellem dansk og fremmede sprog nedsættes fra 1 point til 1/3 point pr. side, ville have betydet, at biblioteksafgiften for ordbøger i 1998 ville være blevet ændret fra ca. 3,5 mio. kr. til ca. 1,17 mio. kr.

Dansk Forfatterforening har i forbindelse med høringen over lovforslaget påpeget, at den ændrede vægtning for ordbøger vil have en meget markant virkning for en begrænset gruppe forfattere. Foreningen finder derfor, at afgiftsreduktionen bør gennemføres via en nedtrapning af afgiften i en overgangsperiode. Kulturministeriet er enig i de fremførte synspunkter og vil være indstillet på, at afgiftsreduktionen for ordbøger gennemføres med en overgangsperiode på et år, hvor der kun gennemføres en afgiftsreduktion fra 1 point til 2/3 point.

Under høringen har de illustratører, der udgør en sektion af gruppen Børne- og Ungdomslitteratur i Dansk Forfatterforening, gjort gældende, at vægtningen for billedbøger bør ændres fra 3 point til 4 point pr. side, idet denne gruppe af berettigede har haft et fald i biblioteksafgift under den gældende lov.

Danske Billedautorer går ind for, at omslagsillustrationer – ud over at tælle med sammen med de øvrige illustrationer i en bog – i sig selv bør udløse biblioteksafgift, da dette bedre vil afspejle forsideillustrationers vægt. Det nævnes blandt andet, at børn og unge primært vælger bøger efter omslaget. Billedautorerne ønsker endvidere en forbedring for illustrationer, fotografer og andre, når det gælder spørgsmålet, i hvilken udstrækning »spredte og enkeltstående bidrag« bør udløse biblioteksafgift. Det anføres, at den nuværende praksis, som ved Biblioteksstyrelsens mellemkomst er fastlagt ved forhandlinger mellem de relevante interesseorganisationer, afskærer bidrag fra afgift, selv om de efter Billedautorernes opfattelse må regnes for væsentlige for bogen. Herudover mener Billedautorerne, at de dele af pointværdien for en titel, som vedrører billeder og ikke kommer til udbetaling, ikke skal tilbageføres til den samlede afgiftssum, men skal omfordeles til billedautorer, da det er bidrag fra denne gruppe, der oftest, af forskellige grunde, ikke udløser afgift. Endelig finder Danske Billedautorer – ligesom illustratorene i Dansk Forfatterforening – at vægtningen for billedbøger bør ændres fra 3 point til 4 point pr. side, jf. ovenfor.

Danske Tegneserieskabere ønsker, at vægtningen for tegneserier – på linie med de ovennævnte forslag for billedbøger – ændres fra 3 point til 4 point pr. side, samt at forslaget om, at omslagsillustrationer skal tælles med ved beregningen af afgift til illustratører, også bør finde anvendelse på tegneserier.

Kulturministeriet kan ikke tilslutte sig forslagene om en ændret pointtildeling for billedbøger og tegneserier. Ministeriet er opmærksom på, at der for billedbøger – med forbehold for visse forskelle i opgørelsesmåde – synes at kunne konstateres en vis nedgang i biblioteksafgiften for billedbøger fra 3,82 pct. til 2,77 pct., når man sammenligner året 1991 med 1998. Ministeriet mener imidlertid ikke, at den nævnte nedgang, som ikke har været genstand for særlig analyse i den nedsatte arbejdsgruppe, er af en sådan karakter, at den på det foreliggende grundlag bør foranledige en ændring af de gældende vægtningsbestemmelser for billedbøger og tegneserier.

Når det gælder de øvrige forslag, finder Kulturministeriet at burde fastholde de forslag om illustrationer særligt udført til oversættelser og omslagsillustrationer, der er fremlagt af den nedsatte arbejdsgruppe. Det tilføjes, at arbejdsgruppen har anbefalet, at spørgsmålet om »spredte og enkeltstående bidrag« fortsat bør løses ved forhandling mellem de berørte organisationer, og at arbejdsgruppen af principielle grunde ikke har kunnet tilslutte sig tanken om, at pointværdien

vedrørende billeder, som ikke kommer til udbetaling, skulle omfordeles til billedautorer.

Særligt om årbøger

Efter biblioteksafgiftsbekendtgørelsens § 10, stk. 2, udløser årbøger kun afgift til bidragydere, der er registreret i Nationalbibliografien.

Arbejdsgruppens flertal foreslår, at berettigelse til biblioteksafgift for bidrag til årbøger ikke længere begrænses til bidragydere, hvis navn er nævnt i Nationalbibliografien, men opnås gennem dokumentation som ved bidrag til antologier m.v.

Flertallet finder det utilfredsstillende, at bibliotekernes praksis ved registrering af årbøger vanskeliggør en korrekt optælling af enkeltårgange af årbøger og foreslår, at registreringspraksis ændres, således at alle enkeltårgange af årbøger registreres selvstændigt.

Ét medlem af arbejdsgruppen kan ikke støtte flertalsforslaget, fordi det, såvel principielt som praktisk, er særdeles vanskeligt at sondre mellem årbøger og tidsskrifter, hvis bidragydere aldrig har været berettigede til biblioteksafgift. Det vil i mange tilfælde bero på en tilfældighed, om et bidrag publiceres i et tidsskrift eller i en årbog. Dertil kommer, at mange bidrag til årbøger udføres som en del af forfatternes almindelige arbejde. Endelig er det ikke en holdbar løsning at pålægge kommunerne at udføre en særlig optælling, der ikke er kontrollerbar.

Under høringen over arbejdsgruppens rapport har Bibliotekslederforeningen, Danmarks Biblioteksforening og Københavns Kommune frarådet en gennemførelse af forslaget, fordi det indebærer, at bibliotekerne skal ændre deres registreringspraksis, således at alle enkeltksemplarer af årbøger registreres særskilt. Årbøger er periodica, og et flertal af bibliotekerne registrerer dem derfor som tidsskrifter og ikke som bøger. En gennemførelse af arbejdsgruppens forslag vil derfor kræve omregistrering af en meget stor mængde årbøger og påføre en lang række kommuner væsentlige udgifter. Under høringen over lovforslaget har Danmarks Biblioteksforening af de nævnte grunde anbefalet, at bidragydere til årbøger ikke skal have afgift.

Kulturministeriet har forståelse for de fremførte indvendinger og finder derfor, at arbejdsgruppens forslag bør gennemføres i en modificeret form, der ikke umiddelbart kræver nogen omfattende registrering på bibliotekerne.

Ministeriet vil derfor i de administrative forskrifter præcisere, at bidragydere til årbøger – i tilfælde hvor de ikke er registreret i Nationalbibliografien – ved dokumentation over for Biblioteksstyrelsen kan opnå ret

til biblioteksafgift, medmindre der er tale om mange bidragydere. Samtidig vil ministeriet anmode Biblioteksstyrelsen om at tilskynde bibliotekerne til at gå over til at registrere de enkelte årgange af årbøger særskilt. Det bemærkes, at retten til afgift fortsat vil være betinget af, at de pågældende årbøger fremgår af de elektroniske indberetninger fra de biblioteker, som faktisk registrerer enkelte årgange særskilt på en sådan måde, at de umiddelbart kan indgå i afgiftsberegningen.

Særligt om rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v.

Efter biblioteksafgiftslovens § 8 opføres der årligt på finansloven et rådighedsbeløb til fordeling efter ansøgning til komponister, tekstforfattere, udøvende kunstnere og andre, hvis grammofonplader, lydånd og andre lydbærende materialer er udgivet i Danmark og benyttes på bibliotekerne.

Efter lovens § 9 opføres der ligeledes et rådighedsbeløb for originalkunst eller diasserier, grafik, fotografier og plakater.

Ved lovrevisionen i 1991 blev rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. forhøjet fra 1 mio. kr. til 2 mio. kr., og rådighedsbeløbet for billedkunst fra ca. 30.000 kr. til 100.000 kr.

Arbejdsgruppen har drøftet rådighedsbeløbsordningerne for grammofonplader m.v. og billedkunst.

Gruppen finder, at ordningerne har virket tilfredsstillende, således som de hidtil er blevet administreret, men at især rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. må forøges betydeligt på baggrund af bibliotekernes beholdninger af musik-cd'er. En forøgelse bør imidlertid ikke ske på bekostning af det almindelige biblioteksafgiftsbeløb.

Arbejdsgruppen anfører, at der ved fastsættelsen af størrelsen af bevillingen til almindelig biblioteksafgift og rådighedsbeløbet bør tilstræbes en ligestilling mellem forfatterne og musikens skabende og udøvende kunstnere, således at en musik-cd beløbsmæssigt ligestilles med en bog i biblioteksafgiftsmæssig henseende. De samlede bevillinger bør udvides i takt med, at der kommer flere materialetyper i bibliotekernes samlinger.

Ét medlem af arbejdsgruppen finder, at alle materialer i bibliotekerne bør være ligestillede. Der bør ikke være en fast fordeling af biblioteksafgiften mellem materialetyperne, men mulighed for, at fordelingen ændrer sig i takt med en ændret sammensætning af bibliotekernes materialesamlinger.

Rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. er i 1998 på 2.278.213 kr., svarende til 1,6 pct. af den samlede finanslovsbevilling til biblioteksafgift.

Grundlaget for fordelingen af dette beløb er det samme som for fordelingen af biblioteksafgift for bøger: bibliotekernes materialebestand. Af denne udgør grammofonplader m.v. 4,4 pct. i folke- og skolebiblioteker under ét. I folkebibliotekerne alene udgør bestanden af grammofonplader m.v. 7 pct. I det mindretal af folkebiblioteker, som har egentlige musikafdelinger, udgør bestanden af grammofonplader m.v. 9,5 pct.

På denne baggrund finder Kulturministeriet at burde følge arbejdsgruppens anbefaling af en væsentlig forhøjelse af rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v.

Ministeriet vil derfor være indstillet på at søge den samlede bevilling til biblioteksafgiftsformål øget med 3 mio. kr. med henblik på en forøgelse af rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v., således at dette i forhold til materialebestanden af musikbærende medier kommer mere på linie med biblioteksafgiften for bøger. Forslaget har under høringen fået støtte fra Bibliotekarforbundet, Danmarks Biblioteksforening, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer og Kommunernes Skolebiblioteksforening.

Særligt om indlæsere af lydbøger

Arbejdsgruppen har særlig drøftet den andel af rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v., som tilgår indlæsere af lydbøger.

Arbejdsgruppens flertal finder, at indlæsere af lydbøger bør holdes helt ude af ordningen. Deres indsats kan ikke sidestilles med musikens skabende og udøvende kunstnere. Det er i en kulturstøtteordning ikke rimeligt, at de, for deres stort set anonyme og honorar-baserede indsats, opnår andel i støttebeløbet. Når bøger indlæses på lydånd, er det ofte for at imødekomme et læsehåndicap, og ikke fordi lydbøger i sig selv er et kunstnerisk medie, der kan ligestilles med musik-cd'en.

Ét medlem af arbejdsgruppen fremhæver, at der bag den udøvende kunstner i forbindelse med lydbøger - det vil sige oplæsers præstation - ligger de samme krav til talent og professionalisme som til andre præstationer, som modtager støtte fra bibliotekspengene, hvorfor dette medlem ikke kan støtte forslaget.

Under høringen over lovforslaget har Danmarks Biblioteksforening, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Kommunernes Skolebiblioteksforening tilkendegivet, at man finder, at indlæsere bør udgå af ordningen.

F. t. l. vedr. biblioteksafgift

Kulturministeriet må være af den opfattelse, at det fortsat bør være muligt for personer, der f.eks. til brug for blinde og andre læsehændicappede har foretaget en tilsyneladende neutral indlæsning af litterære værker, at få del i rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. Sådanne indlæsninger stiller netop ofte for at opnå sit særlige neutrale formål store professionelle krav til indlæseren. Kulturministeriet kan derfor ikke tilslutte sig forslaget fra arbejdsgruppens flertal.

3.3. Forslag om ændringer i øvrigt

Litteratur i digital form

Efter den gældende lovs § 1, stk. 2, finder biblioteksafgiftsordningen – ud over på bøger i papirform – også anvendelse på litteratur indlæst på lydbånd de såkaldte lydbøger. Derimod kan litteratur i digitaliseret form ikke antages at være omfattet af biblioteksafgiften. Da litterære tekster i de senere år i en vis udstrækning er begyndt at indgå i bibliotekernes samlinger, foreslås det i lovforslagets nr. 4, at der gives kulturministeren en bemyndigelse til – såfremt udviklingen skulle vise det påkrævet – at fastsætte, at biblioteksafgiftsordningen også skal kunne finde anvendelse på tekster, som på bibliotekerne står til rådighed for brugerne i digital form. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets nr. 4.

Nogle biblioteker udgår af loven

Efter lovens § 5 skal fordelingen af biblioteksafgift finde sted på grundlag af indberetninger fra folkebibliotekerne og folkeskolens biblioteker samt Folkebibliotekernes Depotbibliotek, Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek, Danmarks Blindebibliotek og Søfartens Bibliotek. Det foreslås, at Depotbiblioteket, Indvandrerbiblioteket og Søfartens Bibliotek udgår. Forslaget er af teknisk karakter. Lovforslagets nr. 7 er udformet i overensstemmelse hermed.

Præcisering af edb-indberetningernes anvendelighed

Lovens § 5 bestemmer endvidere, at grundlaget for fordelingen af biblioteksafgift er indberetninger fra de nævnte biblioteker i det omfang, disse har deres bogbestand registreret i maskinlæsbar form, det vil sige på edb.

Kulturministeriet foreslår, at bestemmelsen tydeliggøres, således at det klart gøres til en forudsætning for, at indberettede data indgår i grundlaget for fordelingen, at disse er tjenlige til en maskinel videre bearbejdning ved beregningen af afgift. Lovforslagets nr. 7 er også udformet i overensstemmelse hermed.

Vægtning for skønlitteratur

Under drøftelserne med de to forfatterforeninger blev der fra foreningsside stillet forslag om i noget højere grad at tilgodese skønlitteraturen, end tilfældet er i dag. Et sådant forslag har arbejdsgruppen ikke stillet.

Under drøftelserne blev det blandt andet konstateret, at skønlitteratur for voksne kun indbringer sine forfattere (»primære bidragydere«) 11,5 mio. kr. ud af en samlet bevilling på 140,3 mio. kr.

Da det må antages, at forfattere til denne form for litteratur i almindelighed er en økonomisk ganske særlig svagt stillet gruppe, har Kulturministeriet tilsluttet sig, at der for den nævnte gruppe forfattere bør foretages en ændring af vægtingen fra 1 point til 1,35 point pr. side, hvad der anslås at ville bringe andelen op på ca. 15,1 mio. kr.

Ved »skønlitteratur« forstås litteratur, som i Nationalbibliografien er klassificeret som skønlitteratur. Ved litteratur for voksne forstås titler, der af Dansk Bibliotekscenter mærkes som sådan i forbindelse med registreringen i Nationalbibliografien, således at grænsen ligger ved 15 år. Da den mærkning, som Dansk Bibliotekscenter foretager, alene findes for bøger, der er registreret i Nationalbibliografien siden 1976, vil titler fra før dette tidspunkt ikke kunne indgå i den nye vægting. Der er i øvrigt lagt vægt på, at lyrik (digte) ikke indgår, og at sekundære bidrag og oversættelser ikke er omfattet.

Den foreslåede ændring af vægtingen for skønlitteratur kræver ændring af bekendtgørelsen.

4. Forholdet til ophavsretsloven

Efter Ophavsretsloven beskyttes blandt andet litterære værker. Udtrykket litterære værker omfatter såvel skønlitterære som faglitterære fremstillinger.

Beskyttelsen indebærer, at ophavsmanden bl.a. har en eneret til at fremstille eksemplarer af sit værk og til at sprede eksemplarer af værket til almenheden ved salg, udlejning, udlån og lignende. Der skal således som udgangspunkt indhentes tilladelse fra ophavsmanden til de nævnte udnyttelseshandlinger.

Ophavsretsloven bygger samtidig på et almindeligt princip om, at eksemplarer af værker, f.eks. bøger, der er solgt eller på anden måde overdraget med ophavsmandens samtykke, frit må viderespredes.

Det betyder, at den person, institution m.v., der har erhvervet en bog eller lignende, f.eks. frit kan videresælge den, forære den som gave og udlåne den.

Denne indskrænkning i ophavsmandens ret til at kontrollere den videre distribution af eksemplarer af værker har fundet udtryk i ophavsretslovens § 19.

Efter § 19, stk. 3, bevares ophavsmandens eneret til offentligt udlån kun for udlån af eksemplarer af filmværker og eksemplarer af edb-programmer i digitaliseret form. Det almindelige offentlige bogudlån er således undtaget fra eneretten til spredning af eksemplarer. I stedet er forfattere m.v. berettigede til biblioteksafgift på de betingelser, som er angivet i biblioteksafgiftsloven.

Loven om biblioteksafgift er udtryk for en kulturstøtteordning, som har til formål at fremme det danske sprog. Konsekvensen af at omlægge biblioteksafgiftsloven til en ophavsretlig ordning ville være, at der på grundlag af Danmarks internationale forpligtelser skulle betales vederlag til mange af de udenlandske forfattere, hvis bøger udlånes i Danmark.

Det fremgår af motiverne til ophavsretsloven, at indskrænkingsbestemmelserne i lovens kapitel 2, herunder § 19, kan fraviges ved aftale, medmindre andet udtrykkeligt er bestemt i loven.

Ensidige forbehold og klausuler om forbud mod udlån har imidlertid ingen retsvirkning, og en aftalt fravigelse af lovens regler er alene bindende for de parter, som har indgået aftalen.

5. Forholdet mellem bevillinger, antal berettigede og bogbestande i perioden 1992-1997

I perioden 1992-1997 har antallet af bøger på folkebiblioteker og skolebiblioteker holdt sig på et nogenlunde uændret niveau. Bevillingerne til biblioteksafgiftsformål har i de samme år været jævnt stigende med regulering for pris- og lønudviklingen fra 128,9 mio. kr. til 141,1 mio. kr. Udviklingen i antallet af tilmeldte viser en stigning fra 11.600 personer i 1992 til 14.930 i 1997.

Der henvises til *bilag 3*, hvor der er givet en oversigt over udviklingen i bevillinger, antal afgiftsberettigede og gennemsnitligt udbetalte beløb i perioden 1992-1997.

På den nævnte baggrund finder Kulturministeriet, at der er grundlag for at foreslå, at der afsættes øgede midler til den almindelige biblioteksafgift, således at der i hvert af årene 2001 og 2002 tilføres yderligere 3 mio. kr. For så vidt angår årene 1999 og 2000, er ministeriet indstillet på, at bevillingen tages op til fornyet overvejelse. Målet må i denne forbindelse være, at der tilvejebringes en sikkerhed for modtagerne af biblioteksafgift med hensyn til bevillingernes udvikling over en fire-årig periode, herunder med hensyn til pris- og lønregulering.

Med hensyn til rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. 3.2. om en forøgelse fra 1999 på 3 mio. kr.

6. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

For så vidt angår administrationen af biblioteksafgiftsordningen medfører lovforslaget, at der tilføres Biblioteksstyrelsen 1 årsværk for en bibliotekar eller kontorfunktionær, svarende til ca. 300.000 kr.

Dette er en forudsætning for, at Biblioteksstyrelsen kan løse de nye opgaver, som vil være forbundet med at supplere de nationalbibliografiske data. Det drejer sig f.eks. om behandlingen af redaktørers bidrag, illustrationer til oversættelser m.v., som indebærer dokumentation.

I finanslovforslaget er indarbejdet en forhøjelse af rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. med 3 mio. kr. Endvidere er bevillingen til den almindelige biblioteksafgift i 2001 forøget med 3 mio. kr. og i 2002 med yderligere 3 mio. kr.

Kulturministeren vil endvidere tage initiativ til, at spørgsmålet om bevillingsniveauet i årene 1999 og 2000 tages op i forbindelse med forhandlingerne om finanslovforslaget for 1999.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne. Lovforslaget har heller ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Udlånsretten er inden for EU nærmere reguleret i Rådets direktiv 92/100/EØF af 19. november 1992 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (herefter: udlejnings- og udlånsdirektivet).

Efter dette direktiv tilkommer der som udgangspunkt ophavsmænd, udøvende kunstnere, fonogramproducenter og filmproducenter en eneret til udlån af eksemplarer af deres værker, præstationer, frembringelser m.v.

Direktivet giver dog i art. 5, stk. 1, medlemslandene mulighed for at gøre indskrænkninger i eneretten for så vidt angår offentligt udlån, på betingelse af at ophavsmændene modtager betaling for udlånet. Betalingen kan fastsættes under hensyn til den enkelte medlemsstats målsætninger for fremme af kulturen.

Hvis eneretten til udlån fraviges, skal de foranstaltninger, som træffes på nationalt plan, være i overensstemmelse med princippet i EF-Traktatens art. 6 om forbud mod diskrimination på grundlag af nationalitet. Dette er præciseret i præambelen til direktivet.

I forbindelse med vedtagelsen af direktivet i 1992 opstod derfor spørgsmålet, om den danske biblioteksafgiftsordning generelt var forenelig med direktivet samt forbudet mod national diskrimination.

Spørgsmålet blev løst ved, at Kommissionen i Ministerrådet afgav en erklæring om, at biblioteksafgiftsloven af 1991 som helhed ansås at være forenelig med direktivet, herunder art. 6 i EF-Traktaten om forbud mod diskrimination på grundlag af nationalitet.

9. Høring

Arbejdsgruppens rapport og lovforslaget har været udsendt til høring hos et antal organisationer og institutioner. Reaktionen i de modtagne høringssvar har i almindelighed været positiv over for arbejdsgruppens hovedkonklusioner og de stillede forslag til justeringer i den gældende biblioteksafgiftsordning. Enkelte organisationer har på særlige områder ytret forbehold og kritik af de stillede forslag. De modtagne høringsvar er afspejlet i bemærkningerne til lovforslaget.

En oversigt over organisationer m.v., der er blevet hørt i forbindelse med forberedelsen af lovforslaget, findes i *bilag 5*.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Forslag nr. 1 er af redaktionel karakter.

Forslag nr. 2 har følgende baggrund:

Efter lovens § 2, stk. 1, nr. 3, jf. nr. 1, udløser illustrationer kun biblioteksafgift, hvis de indgår i bøger udgivet på dansk, som ikke er oversættelser, gendigtninger m.v. fra fremmedsprog.

Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift finder i sin rapport, at illustrationer, der er udført med henblik på en dansk oversættelse af et fremmedsproget værk, er lige så væsentlige bidrag til dansk kultur som selve oversættelsen.

Arbejdsgruppen har derfor foreslået, at illustrationer, der er udført særligt til udgivelsen af en dansk oversættelse af et fremmedsproget værk, skal give illustratør ret til biblioteksafgift på samme måde som illustrationer til et originalt dansk værk.

På denne baggrund foreslår Kulturministeriet, at illustrationer, der er udført særligt med henblik på udgivelsen af et fremmedsproget værk i dansk oversættelse, gendigtning, genfortælling eller bearbejdelse, skal berettiggelse illustratør til biblioteksafgift på samme måde som illustrationer udført med henblik på et originalt dansksproget værk. Illustrationer, der er over-

ført fra det fremmedsprogede værk, berettiger fortsat ikke til afgift.

Da forekomsten af illustrationer særligt udført til oversættelser m.v. af fremmedsprogede værker ikke kan konstateres ved udtræk fra Nationalbibliografien, er det i lovteksten præciseret, at de pågældende illustrationer kun skal være berettiget til afgift, når der til Biblioteksstyrelsen er indsendt fornøden dokumentation på samme måde som tilfældet i dag er for bidrag til visse bøger med flere bidragydere.

Afgiften for illustrationer særligt udført til oversættelser skal beregnes selvstændigt som 1/4 af den afgift en titel kan udløse, dvs. at illustratøren får 1/4 af fuld afgift, medens oversætteren får 3/4 afgift reduceret med 2/3.

Efter det af Biblioteksstyrelsen oplyste er det ikke muligt på det eksisterende registreringsgrundlag at give oplysning om dette forslags fordelingsmæssige virkninger.

Da den ny bestemmelse om illustrationer udført særligt med henblik på oversættelser forudsætter, at de pågældende over for Biblioteksstyrelsen dokumenterer deres berettigelse til afgift, vil forslaget af praktiske grunde først kunne få virkning for beregningen af afgift i år 2000. Der stilles derfor i § 2 forslag om, at bestemmelsen først træder i kraft den 1. januar 2000.

Til nr. 3

Efter § 2, stk. 1, nr. 4, i lovens nuværende affattelse vil andre bidragydere til bøger udgivet på dansk (bortset fra oversættelser) end forfattere, illustratører, billedkunstnere, fotografer og komponister være berettigede til biblioteksafgift, hvis deres bidrag er registreret i Nationalbibliografien. Den vigtigste enkelte gruppe blandt disse »andre bidragydere« er redaktører, herunder billedredaktører, hvortil kommer forskellige former for sproglige og pædagogiske tilrettelæggere m.v.

Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift er i sin rapport enig om, at disse gruppers adgang til biblioteksafgift bør begrænses. Afgift bør kun kunne opnås for egentlige bidrag til en titel, og personer, der er ansat til at udføre redaktionelt arbejde, bør ikke være berettigede til afgift, idet biblioteksafgiften ikke tilsigter at vederlægge forlagsarbejde. Arbejdsgruppen foreslår, at disse grupper kun skal kunne få afgift efter dokumentation for konkrete bidrag til en titel og kun 1/6 afgift.

Kulturministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag, således at der kun opnås ret til biblioteksafgift ved en dokumentation af væsentlige bidrag til en titel,

ligesom det skal dokumenteres, at bidraget ikke er frembragt som led i et ansættelsesforhold, der omfatter redaktionelt arbejde. Med hensyn til den sidstnævnte form for dokumentation bør der som udgangspunkt forudsættes en erklæring fra det pågældende forlag om forholdet, men i tilfælde hvor det vil være umuligt eller meget vanskeligt at tilvejebringe en sådan erklæring, bør en erklæring fra den berettigede på tro og love efter Kulturministeriets opfattelse anses for fyldestgørende.

Den del af arbejdsgruppens forslag, der går ud på, at redaktører m.fl. kun bliver berettigede til 1/6 afgift, er af lovtekniske grunde formuleret som et ændringsforslag til biblioteksafgiftslovens § 4, jf. forslag til ændring nr. 5 nedenfor.

Efter det af Biblioteksstyrelsen oplyste er det ikke muligt på det eksisterende registreringsgrundlag at give oplysning om disse forslags fordelingsmæssige virkninger.

De ny bestemmelser om »andre bidragydere« forudsætter, at de pågældende over for Biblioteksstyrelsen dokumenterer deres berettigelse til afgift. Dokumentationskravet indebærer, at de skal dokumentere, at de er bidragydere til bøger, som indgår i bibliotekernes samlinger. Det skal endvidere godtgøres, at deres bidrag ikke er udført som led i et ansættelsesforhold. For at Biblioteksstyrelsen skal have mulighed for at foretage beregningerne af afgift til de berettigede, er det nødvendigt, at disse har tilmeldt sig ordningen inden den 1. december i året før udbetalingsåret. De ny bestemmelser vil således af praktiske grunde først kunne få virkning for beregningen af afgift i år 2000. Der stilles derfor i § 2 forslag om, at bestemmelserne først træder i kraft den 1. januar 2000.

Til nr. 4

I de senere år er litterære tekster i digitaliseret form i en vis udstrækning begyndt at indgå i bibliotekernes samlinger. Sådanne tekster kan efter ophavsretslovens § 19 under visse forudsætninger frit udlånes, men er ikke omfattet af den gældende biblioteksafgiftsordning. Arbejdsgruppen har været opmærksom på problemstillingen, men finder at omfanget af den biblioteksmæssige anvendelse af sådant materiale endnu er så beskedent, at det ikke giver anledning til at foreslå særlige ændringer i retning af at inddrage sådant tekstmateriale i biblioteksafgiftsordningen.

Kulturministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at der er tale om en problemstilling, der er i sin vorden. Ministeriet må alligevel finde det rigtigst, at bestemmelsen i lovens § 2, stk. 2, om lydbøger udvides, således at der gives kulturministeren en mulighed for – så-

fremt udviklingen skulle vise det påkrævet – også at gøre biblioteksafgiftsordningen anvendelig på tekster, som på bibliotekerne står til rådighed for brugerne i digitaliseret form.

Til nr. 5

På baggrund af forslaget herom fra Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift foreslås det, at redaktører og øvrige »andre bidragydere« kun skal være berettigede til 1/6 afgift. Der henvises til bemærkningerne ovenfor til forslag til ændring nr. 3.

Til nr. 6

Ad § 4, stk. 3-4.

I 1991-lovens § 4, stk. 6, var det bestemt, at der fra og med 1997 til en berettiget person ikke skulle udbetales over 200.000 kr. i biblioteksafgift.

Ved lov nr. 1206 af 27. december 1996, hvor bestemmelsen blev afløst af den nugældende § 4, stk. 3, blev tidspunktet for overgrænsens ikrafttræden udskudt, således at den først skulle træde i kraft fra og med 1999.

Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift har drøftet spørgsmålet om en overgrænselse for udbetaling af biblioteksafgift.

Arbejdsgruppen finder den gældende bestemmelse, som træder i kraft i 1999, om en fast overgrænse på 200.000 kr. urimelig over for afgiftsmottagere, som i overensstemmelse med reglerne for beregning er berettigede til større beløb.

Flere medlemmer finder det grundlæggende forkert at lægge loft over afgiftsbeløbenes størrelse, ligesom det findes betænkeligt at foreslå en fast model for begrænsninger uden at tage forbehold for ændringer i bevillingssituationen eller bibliotekernes indkøbspolitik. Det understreges særligt, at biblioteksafgiften er en kulturstøtteordning, som ikke må være afhængig af ændringer i bibliotekernes prioriteringer af deres indkøb, sådan at andre medier foretrækkes frem for bøger.

Arbejdsgruppen har drøftet muligheden for at gennemføre en gradueret skala, som i biblioteksafgiftsloven før ændringen i 1991, og herunder overvejet flere modeller for en sådan skala og dens konsekvenser for afgiftsmottagerne.

Der har herefter i arbejdsgruppen været enighed om at foreslå indført en gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift, således at:

Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion.

Af beløb ud over 300.000 kr. udbetales 1/2.

Af beløb ud over 400.000 kr. udbetales 1/3.

Beløbsgrænserne reguleres årligt med satsreguleringsprocenten og nyvurderes ved væsentlige ændringer i beregningsgrundlaget.

Kulturministeriet kan tilslutte sig, at der bør indføres en graderet skala.

På baggrund af de drøftelser, der under lovforslagets forberedelse har været ført med Dansk Forfatterforening og Danske skønlitterære Forfattere, foreslår ministeriet følgende graduering:

Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion.

Af beløb over 300.000 kr. og indtil 400.000 kr. udbetales to tredjedele.

Af beløb over 400.000 kr. og indtil 500.000 kr. udbetales halvdelen.

Af beløb over 500.000 kr. udbetales en tredjedel.

Under høringen har forslaget fået støtte fra Bibliotekarforbundet, Danmarks Biblioteksforening, Danske Tegneserieskabere og Kommunernes Skolebiblioteksforening samt de to forfatterforeninger.

Forslaget indebærer, at der - såfremt forslaget havde været gældende i 1997 - ville være blevet omfordelt ca. 3,6 mio. kr., som ville være kommet afgiftsberettigede, som ikke rammes af den graderede skala, til gode. Der henvises til *bilag 4*: Model for degressiv skala ved udbetaling af biblioteksafgift.

Forslaget til § 4, stk. 4, hvorefter beløbsgrænserne reguleres årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent, svarer til den gældende lovs § 4, stk. 3, 2. pkt., om en overgrænse på 200.000 kr. fra 1. januar 1999.

Ad § 4, stk. 5.

I december 1996 fastlagde Biblioteksstyrelsen på baggrund af et notat fra Kulturministeriet af 16. november 1995 nye retningslinier for 1997 for indberetning af udlånsenheder på skolebibliotekerne.

Efter de nye retningslinier skulle eksemplarer, der ikke var bestemt til sædvanlig individuel biblioteksbenyttelse, holdes uden for indberetningen. Dette skulle gælde såvel for såkaldte taskebøger som for classesæt, der tidligere alle blev medregnet ved beregning af biblioteksafgift. Udskillelsen skulle foretages på det enkelte bibliotek ud fra kendskabet til den faktiske benyttelse.

Baggrunden for de nye retningslinier var den ændring af skolebibliotekernes beholdningsregistreringer, der var sket med indførelsen af det såkaldt énstrengede system. I dette system registreredes såvel skolebibliotekernes almindelige bogbestand som også egentlige undervisningsbøger, de såkaldte »taskebøger«. Herved blev et betydeligt antal bind, som ikke tidligere var medtaget ved opgørelse af biblioteksafgift, indberettet til afgift. Dette forhold blev stærkt

kritiseret fra forfatterside, og der har været almindelig enighed om, at disse bøger ikke skulle kunne udløse biblioteksafgift.

Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift har i sin rapport taget stilling til retningslinierne for 1997 for skolebibliotekernes indberetninger.

Gruppen er enig i, at eksemplarer, der ikke er til rådighed for individuel benyttelse, skal udelades, og modsætningsvis, at eksemplarer, der er til rådighed for individuelle lån, skal medtages. Dette skal også gælde såvel for undervisningsbøger - de såkaldte »taskebøger« - som for visse classesæt-eksemplarer, der tidligere alle blev medregnet ved beregningen af biblioteksafgift. Gruppen konstaterer imidlertid, at den tekniske gennemførelse af dette ikke er uden administrative vanskeligheder.

To medlemmer af arbejdsgruppen ønsker, at vejledningen om skolebibliotekernes indberetninger gøres mere entydig, og at det gøres skolebibliotekerne klart, at det kun er taskebøger, der skal holdes uden for indberetningen til biblioteksafgift, og at classesæteksemplarer, som kan udlånes løbende gennem skoleåret, stadig skal indberettes og indgå i beregningen.

Efter at arbejdsgruppens rapport var færdiggjort i december 1997, traf Biblioteksafgiftsnævnet den 2. februar 1998 afgørelse i to konkrete sager, hvorefter classesæt, men ikke taskebøger, skal være berettigede til afgift. Samtidig meddelte nævnet Biblioteksstyrelsen, at de to afgørelser burde komme andre berettigede i en tilsvarende situation til gode. Nævnet anmodede derfor Biblioteksstyrelsen om generelt at foretage en revurdering af sådanne sager for så vidt angik afgiftsåret 1997.

På baggrund af de betydelige fordelingsmæssige og administrative vanskeligheder, som har været en følge af Biblioteksafgiftsnævnets afgørelser, finder Kulturministeriet, at der er behov for en direkte lovregulering på området.

En ny regulering bør fastlægge et enkelt administrerbart kriterium med sigte på så vidt muligt at holde store antal af udlånsenheder, som primært har et undervisningsmæssigt sigte, uden for biblioteksafgiften.

Spørgsmålet har været inddraget i drøftelserne med Dansk Forfatterforening og Danske skønlitterære Forfattere. Her er der konstateret enighed om, at skolebibliotekerne principielt skal betragtes som en ligestillet del af det danske biblioteksvæsen. Bøger på skolebibliotekerne til individuelt udlån skal fortsat danne grundlag for betaling af biblioteksafgift som i det øvrige biblioteksvæsen. Der er ligeledes enighed om, at de eksemplarer på det enkelte skolebibliotek, der fortrinsvis må antages at blive anvendt til undervisnings-

formål, ikke bør give anledning til fuld biblioteksafgift.

På denne baggrund foreslås det, at de såkaldte »taskebøger« fortsat så vidt muligt skal søges holdt uden for skolebibliotekernes indberetninger, samt at der for det øvrige materiale, som findes i det enkelte skolebibliotek, indføres en antalsbegrænsning, således at indberetningerne fra det enkelte skolebibliotek kun udløser fuld afgift for de første 15 eksemplarer og 1/3 afgift for de øvrige eksemplarer. Det foreslåede § 4, stk. 5, er udformet i overensstemmelse hermed. Den praktiske gennemførelse af reduktionen af afgift for eksemplarer ud over 15 vil ske ved afskæring af 2/3 af de indberettede eksemplarer ud over 15 af en given titel på en given skole afrundet til hele bind.

Under høringen over lovforslaget har Danmarks Biblioteksforening og Kommunernes Skolebiblioteksforening støttet forslaget. Også Bibliotekslederforeningen har støttet, at taskebøger holdes uden for ordningen, men foreslået, at skæringspunktet for 1/3 afgift lægges lavere end ved 15 eksemplarer. Det anføres, at hovedformålet med et så stort antal eksemplarer af en titel næppe vil være individuel benyttelse.

Derimod kan Danmarks Lærerforening og Danmarks Skolebibliotekarforening ikke støtte forslaget, for så vidt angår taskebøgerne. Det anføres, at udviklingen i folkeskolen har bevirket, at der i dag ikke længere er nogen skarp afgrænsning mellem det, der tidligere blev kaldt taskebøger, classesæt og øvrige materialer i skolebibliotekerne.

Kulturministeriet må erkende, at der vil kunne være visse praktiske problemer forbundet med ordningen. Det vil imidlertid indgå i Biblioteksstyrelsens årlige indkaldelse af indberetninger til biblioteksafgift fra landets skolebiblioteker, at taskebøger skal søges holdt ude af indberetningerne. Under hensyn til, at der må forventes at være et antal skolebiblioteker, der ikke er i stand til umiddelbart at leve op til dette mål, vil det i en overgangsperiode kunne forekomme, at der indgår taskebøger i indberetningerne. Teknisk lader disse data sig ikke udskille ved Biblioteksstyrelsens brug af sådanne indberetninger, men de pågældende bøger vil naturligvis blive berørt af grænsen ved 15 eksemplarer.

Det bemærkes, at en kommunes skolebiblioteker i nogle tilfælde indberetter deres bogbestande under ét for alle kommunens skoler, ligesom der er eksempler på, at en kommune har samlet sine classesæt-eksemplarer i en fælles samling, således at bøgerne ikke er knyttet til en bestemt skole. I sådanne tilfælde bør det være overladt til Biblioteksstyrelsen i samarbejde med de pågældende skolebiblioteksvæsenere at finde

løsninger, der gør det muligt at medregne bogbestandene på en måde, der er i bedst mulig overensstemmelse med lovens formål.

Med hensyn til forslaget økonomiske og fordelingsmæssige konsekvenser kan det oplyses, at indberetningerne til biblioteksafgift for 1998 udløste følgende beløb for henholdsvis folkebiblioteker og skolebiblioteker:

Folkebibliotekernes indberetninger	udløser
73.069.245 kr.	

Skolebibliotekernes indberetninger	udløser
67.276.185 kr.	

Med forbehold for en vis usikkerhed i det fra skolebibliotekerne indberettede materiale kan det antages, at de tilsvarende beløb med den foreslåede nye bestemmelse ville have været følgende:

Folkebibliotekernes indberetninger	udløser
78.269.134 kr.	

Skolebibliotekernes indberetninger	udløser
62.076.296 kr.	

Til nr. 7

Efter lovens § 5 finder fordelingen af biblioteksafgift sted på grundlag af indberetninger fra folkebibliotekerne og folkeskolens biblioteker, men også fra Folkebibliotekernes Depotbibliotek, Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek, Danmarks Blindebibliotek og Søfartens Bibliotek. Dette skal ske i det omfang, hvori bibliotekerne har deres bogbestande registreret i maskinlæsbar form, det vil sige på edb.

Antallet af biblioteker, der er i stand til at indberette deres samlinger på edb, er steget kraftigt, siden loven trådte i kraft. I dag svarer antallet af folkebiblioteker til 96,23 pct. af disses bogbestand (i 1992: 18,96 pct.) og antallet af skolebiblioteker til 94,89 pct. af disses bogbestand (i 1992: 7,99 pct.).

Folkebibliotekernes Depotbibliotek og Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek nedlægges i år og indgår i Statsbiblioteket i Århus. De bør således udgå af loven om biblioteksafgift. De to biblioteker har i øvrigt ikke foretaget indberetning til biblioteksafgiften under den gældende lov.

Søfartens Bibliotek er et »selvejende folkebibliotek« oprettet af rederier og organisationer knyttet til dansk søfart. Dets bogbestand er på knap 115.000 bind. Heller ikke dette bibliotek har foretaget indberetning til biblioteksafgiften under den gældende lov. Biblioteket bør ligeledes udgå af loven.

Herudover foreslås det at tydeliggøre bestemmelsen med hensyn til anvendelsen af bibliotekernes indberetninger på edb.

Anvendelsen af edb ved behandlingen af den kolossale mængde af oplysninger, som biblioteksafgiftens beregning er baseret på, er et centralt element i loven af 1991. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at præcisere, at beregningsgrundlaget er indberetningerne i det omfang disse indeholder de nødvendige data. Det vil sige, at en indberetning må foreligge i en sådan elektronisk form, at den teknisk lader sig videreforarbejde i Biblioteksstyrelsen, herunder at informationen om de enkelte publikationer og berettigede uden videre er anvendelig ved den maskinelle beregning af afgiften.

Præciseringen tydeliggør, specielt for årbøgers vedkommende, at kun de eksemplarer indgår ved fordelingen af biblioteksafgift, som bibliotekerne indberetter på en sådan måde, at de enkelte årgange er udskilt fra hinanden. Dette er i øjeblikket kun tilfældet for en mindre del af bibliotekernes indberetninger. Efterhånden, i takt med at bibliotekerne går over til at registrere årgangene særskilt, vil de berettigede få biblioteksafgift for samtlige eksemplarer, der findes på landets biblioteker.

Til nr. 8.

Forslaget er af teknisk karakter.

Det foreslås at ophæve biblioteksafgiftslovens § 11, stk. 2, hvorefter forslag til lovens revision skal fremsættes i folketingsåret 1998-99. Nærværende lovforslag er fremsat til opfyldelse af denne bestemmelse, der således bør udgå af loven.

Til § 2

Det foreslås, at loven i almindelighed skal træde i kraft den 1. januar 1999. Tidspunktet skal blandt andet ses på baggrund af bestemmelsen i den gældende lovs § 4, stk. 3, hvorefter overgrænsen på 200.000 kr. for biblioteksafgift til den enkelte berettigede vil få virkning fra og med 1999, hvis der ikke sker en ændring af bestemmelsen.

For de under nr. 1-3 og nr. 5 stillede ændringsforslag gælder det dog, at disse forslag er betinget af nye dokumentationskrav, som medfører, at disse bestemmelser af praktiske grunde først vil kunne få virkning for beregningen af biblioteksafgift i år 2000. Dette forhold er særlig belyst ovenfor i bemærkningerne til forslag til ændring nr. 3. Det foreslås derfor, at disse bestemmelser først skal træde i kraft den 1. januar år 2000.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2. Berettigede til at modtage afgift efter denne lov er

- 1) forfattere, hvis bøger er udgivet på dansk, medmindre der er tale om en oversættelse eller en gendigtning, genfortælling eller bearbejdelse fra fremmedsprog,
- 2) oversættere samt personer, der foretager gendigtning, genfortælling eller bearbejdelse af fremmedsprogede bøger til dansk,
- 3) illustratører, billedkunstnere, fotografer og komponister, hvis frembringelser indgår i de i nr. 1 nævnte bøger eller selvstændigt er udgivet i bogform i Danmark, og
- 4) andre bidragsydere til de i nr. 1 og nr. 3 nævnte bøger, hvis bidrag er registreret i Nationalbibliografien.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for litteratur indlæst på lydband m.v.

§ 4. Afgiften til de berettigede efter §§ 2 og 3 fordeles på grundlag af sidetal pr. titel og antallet af udlånsheder pr. titel, hvormed de berettigede er repræsenteret i bibliotekerne. For lydband m.v. er grundlaget indlæste minutter i stedet for sidetal.

1. I § 2, *stk. 1, nr. 3*, ændres »Danmark, og« til: »Danmark,«.

2. I § 2, *stk. 1*, indsættes efter *nr. 3* som nyt nummer:

»4) illustratører, som over for Biblioteksstyrelsen dokumenterer, at deres frembringelser særligt er udført til oversættelser, gendigtninger, genfortællinger eller bearbejdelser af fremmedsprogede værker til dansk, og«. Nr. 4 bliver herefter nr. 5.

3. § 2, *stk. 1, nr. 4*, som bliver nr. 5, affattes således:

»5) andre bidragsydere til de i nr. 1 og 3 nævnte bøger, såfremt det over for Biblioteksstyrelsen dokumenteres, at der er tale om væsentlige bidrag til en titel, dog udbetales der ikke afgift for bidrag, der er frembragt som led i et ansættelsesforhold, som omfatter redaktionelt arbejde.«

4. I § 2, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Kulturministeren kan fastsætte, at stk. 1 også skal finde anvendelse på digitale frembringelser, der udelukkende består af litterært materiale.«

Gældende formulering

Stk. 2. Berettigede efter § 2, stk. 1, nr. 2, modtager kun en tredjedel afgift

Stk. 3. Fra og med 1999 udbetales der til en berettiget person ikke over 200.000 kr. i biblioteksafgift. Beløbsgrænsen reguleres herefter årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Stk. 4. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om ydelse af afgift efter stk. 1. Der kan herunder fastsættes regler om, at beløb under en bestemt grænse ikke kommer til udbetaling, samt om, at særlige kategorier af de i § 2 nævnte bøger og visse bidrag til sådanne bøger ikke skal medføre afgift.

§ 5. Fordelingen af biblioteksafgiften finder sted på grundlag af indberetninger fra folkebiblioteker, folkeskolens biblioteker, Folkebibliotekernes Depotbibliotek, Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek, Danmarks Blindebibliotek og Søfartens Bibliotek, i det omfang disse biblioteker har deres bogbestand registreret i maskinlæsbar form.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvorledes bibliotekerne skal foretage indberetning.

§ 11. Loven træder i kraft den 1. januar 1992.

Stk. 2. Forslag til revision af loven fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1998-99.

Lovforslaget

5. I § 4, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Berettigede efter § 2, stk. 1, nr. 5, modtager kun en sjettedel afgift.«

6. § 4, *stk. 3*, ophæves og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Fra og med 1999 foretages udbetaling af biblioteksafgift efter stk. 1-2 til en berettiget person på følgende måde:

- 1) Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion.
- 2) Af beløb over 300.000 kr. og indtil 400.000 kr. udbetales to tredjedele.
- 3) Af beløb over 400.000 kr. og indtil 500.000 kr. udbetales halvdelen.
- 4) Af beløb over 500.000 kr. udbetales en tredjedel.

Stk. 4. Beløbsgrænserne i stk. 3 reguleres årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent

Stk. 5. For udlånsheder på folkeskolens biblioteker udbetales der fuld afgift efter stk. 1-2 for de første 15 eksemplarer pr. titel pr. bibliotek og en tredjedel afgift for de øvrige eksemplarer pr. titel pr. bibliotek.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

7. § 5, *stk. 1*, affattes således:

»Fordelingen af biblioteksafgiften finder sted på grundlag af indberetninger fra folkebiblioteker, folkeskolens biblioteker og Danmarks Blindebibliotek, i det omfang disse biblioteker har deres bogbestand registreret i maskinlæsbar form, og indberetningerne indeholder de nødvendige data til beregning af afgiften.«

8. § 11, *stk. 2*, ophæves.

**Oversigt over udgifterne til biblioteksafgiftsformål
i perioden 1985-1997**

Udgifterne til biblioteksafgiftsformål androg i årene 1985 til 1997 følgende beløb:

1985:	76,4 mio.
1986:	87,0 mio.
1987:	98,5 mio.
1988:	107,0 mio.
1989:	110,3 mio.
1990:	114,2 mio.
1991:	116,1 mio.
1992:	128,9 mio.
1993:	130,7 mio.
1994:	131,4 mio.
1995:	135,2 mio.
1996:	138,4 mio.
1997:	141,1 mio.

Bilag 3

Udviklingen i bevillinger, antal afgiftsberettigede og gennemsnitligt udbetalte beløb i perioden 1992-1997

	Bevilling	Stigning	Modtagere	Stigning	Pr. modtager (afrundet)
1992	128,9 mio.		11.600		11.100 kr.
1993	130,7 mio.	1,4 pct.	12.396	6,9 pct.	10.500 kr.
1994	131,4 mio.	0,5 pct.	12.892	4,0 pct.	10.200 kr.
1995	135,2 mio.	2,9 pct.	13.498	4,7 pct.	10.000 kr.
1996	138,4 mio.	2,4 pct.	14.182	5,1 pct.	9.750 kr.
1997	141,1 mio.	2,0 pct.	14.930	5,2 pct.	9.450 kr.

Model for degressiv skala ved udbetaling af biblioteksafgift

Beløb indtil 300.000 kr. udbetales uden reduktion.

Af beløb ud over 300.000 kr. udbetales 2/3.

Af beløb ud over 400.000 kr. udbetales 1/2.

Af beløb ud over 500.000 kr. udbetales 1/3.

		Udbetalt 1997	Konsekvens
Eksempel	1	kr. 1.000	kr. 1.024
Eksempel	2	kr. 5.000	kr. 5.143
Eksempel	3	kr. 10.009	kr. 10.252
Eksempel	4	kr. 25.007	kr. 25.614
Eksempel	5	kr. 40.005	kr. 40.977
Eksempel	6	kr. 70.120	kr. 71.824
Eksempel	7	kr. 120.405	kr. 123.330
Eksempel	8	kr. 173.202	kr. 177.410
Eksempel	9	kr. 221.917	kr. 227.309
Eksempel	10	kr. 327.168	kr. 323.411
Eksempel	11	kr. 490.268	kr. 417.393
Eksempel	12	kr. 782.384	kr. 517.131
Eksempel	13	kr. 1.193.403	kr. 657.466

Omfordelt: Kr. 3.607.317

**Personer
med stigning**

14.817

99,76 pct.

**Personer
med fald**

35

0,24 pct.

**Gennemsnit
stigning**

kr. 198

2,42 pct.

**Gennemsnit
fald**

kr. 83.745

17,13 pct.

Bilag 5

Oversigt over organisationer og institutioner, der er blevet hørt over foreløbigt udkast til forslag til lov om ændring af lov om biblioteksafgift

De, som har svaret, er fremhævet.

01. Amtsrådsforeningen i Danmark
02. **Bibliotekarforbundet**
03. **Biblioteksafgiftsnævnet**
04. **Bibliotekslederforeningen**
05. **Biblioteksstyrelsen**
06. **Danmarks Biblioteksforening**
07. **Danmarks Blindebibliotek**
08. **Danmarks Lærerforening**
09. **Danmarks Skolebibliotekarforening**
10. Dansk Artist Forbund
11. **Dansk BiblioteksCenter A/S**
12. Dansk Billedhugger Samfund
13. Dansk Fagpresse
14. Dansk Filmfotograf Forbund
15. **Dansk Folkeoplysnings Samråd**
16. **Dansk Forfatterforening**
Sektionen af illustratører inden for gruppen Børne- og gdomslitteratur i Dansk Forfatterforening har også indsendt et bidrag
17. Dansk Journalistforbund
18. Dansk Kapelmesterforening
19. Dansk Komponist Forening
20. Dansk Kunstnerråd
21. Dansk Musikbiblioteksforening
22. Dansk Musikerforbund
23. Dansk Musikforlæggerforening
24. Dansk Skuespillerforbund
25. Dansk Solist-Forbund
26. **Danske Billedautorer**
27. Danske Dagblades Forening
28. Danske Dramatikeres Forbund
29. **Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer**
30. Danske Populærautorer
31. **Danske Skønlitterære Forfattere**
32. **Danske Tegneserieskabere**
33. **Den danske Forlæggerforening**
34. Den danske gruppe af IFPI

35. **Det Danske Filminstitut**
36. **Det Kgl. Bibliotek**
37. Folkebibliotekernes Depotbibliotek
38. Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek
39. Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter
40. Foreningen af Videogramdistributører i Danmark
41. Foreningen Norden
42. Frederiksberg Kommune
43. Fællesrådet for Udøvende Kunstnere
44. Grafisk Forbund/Mediefaggruppen
45. Foreningen Danske Designere
46. Kommunernes Landsforening
47. **Kommunernes Skolebiblioteksforening**
48. **Københavns Kommune**
49. **Landsorganisationen i Danmark**
50. Nordisk Copyright Bureau
51. Producenterne
52. **Rigsarkivet**
53. Sammenslutningen af Danske Filminstruktører
54. Sammenslutningen af Scenografer, Instruktører og Filmarbejderne
55. Samrådet for Ophavsret
56. Skuespillerforeningen af 1879
57. Solistforeningen af 1921
58. Speaker- og Indlæserforeningen
59. **Statsbiblioteket i Århus**
60. Søfartens Bibliotek
61. Teaterteknikerforbundet
62. **UBVA**
63. Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen

Til lovforslag nr. L 62. Skriftlig fremsættelse (28. oktober 1998)

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om biblioteksafgift. (Gradueret skala ved udbetaling af biblioteksafgift, skolebibliotekernes bestand-sindberetninger m.v.).

(Lovforslag nr. L 62).

Loven om biblioteksafgift af 1991 indebar en vidtgående omlægning af biblioteksafgiftsordningen sammenlignet med den hidtil gældende ordning. Derfor indeholder loven en bestemmelse om, at den skal tages op til revision.

Oprindeligt skulle dette ske i folketingssamlingen 1996-97. Folketinget vedtog imidlertid i denne samling at udskyde revisionen til 1998-99. Desuden blev ikrafttrædelsestidspunktet for den faste overgrænse for den enkelte modtagers afgiftsbeløb på 200.000 kr. udsat til den 1. januar 1999, og den hidtidige undergrænse blev ophævet.

Samtidig blev der nedsat en arbejdsgruppe, som skulle belyse, om den i 1991 gennemførte omlægning havde fungeret efter sin hensigt, og overveje, om der var anledning til at foretage justeringer af loven og den tilhørende bekendtgørelse om biblioteksafgift.

Arbejdsgruppen vedrørende Lov om Biblioteksafgift afleverede sin rapport "Bibliotekspenge" ved årsskiftet 1997/98. Arbejdsgruppens overordnede konklusion er, at biblioteksafgiften i hovedtræk har fungeret efter sin hensigt, og at der ikke er grundlag for at stille forslag om ændringer, der berører lovens hovedprincipper. Ud over de principielle overvejelser indeholder rap-

porten en række forslag til ændringer og justeringer af både loven og bekendtgørelsen.

Rapporten er udgangspunktet for det forslag til ændring af lov om biblioteksafgift, som hermed fremsættes. Både rapporten og senere et lovudkast har været udsendt til høring hos de berørte organisationer m.v., og der har været ført drøftelser med de to forfatterforeninger. Der er under disse drøftelser opnået en forståelse om, hvilke ændringer der bør søges gennemført i de gældende bestemmelser.

I modsætning til den generelle revision i 1991 er der i lovforslaget tale om mindre indgribende ændringer. Det foreslås blandt andet, at der indføres en gradueret skala – uden et øvre loft – for udbetalingen af biblioteksafgift i stedet for den faste overgrænse, som endnu ikke er trådt i kraft. Der foreslås også en lovmæssig afklaring af den afgiftsmæssige stilling for den del af skolebibliotekernes bøger, som foreligger i særlig høje antal i form af klassesæt. For disse bøger foreslås det, at eksemplarer af en titel ud over 15 kun skal udløse en tredjedel afgift.

Der er i bemærkningerne til lovforslaget redegjort også for de ændringer af administrativ karakter i biblioteksafgiftsordningen, som det er hensigten at gennemføre i sammenhæng med lovændringerne. Det drejer sig blandt andet om ændrede vægtninger ved beregningen af biblioteksafgift for visse typer af litteratur, herunder en mere fordelagtig vægtning for skønlitteratur for voksne.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.